

gaa tilbage til den militære Del, saaledes at Gaandværksskorpset, i Modsetning til hvad der staa i Lovforslaget, kommer til ubelukkende at fortere under den tekniske Chef, og alt det Øvrige under den militære Chef. Derved vil endvidere opnaas, at den tekniske Del af Værftet vil kunne komme til at træde i en nyere Forbindelse med Administrationen, med Ministeriet. Nu gaar det tekniske bestandig igennem den militære Autoritet, som ikke er tekniker, og som ved mange af de Spørgsmaal, der gaa igennem hans Hænder, ikke kan bemærke Andet end: Passerer; det er Noget, der ikke ligger indenfor det Omraade, hvortil hans Kundskab strækker sig. En nyere Forbindelse mellem Administrationen og den tekniske Del af Værftet, der muligen endog kunde strække sig saa vidt, at den tekniske Chef kom til selv at besørge de fornødne Anstaltelser, anser jeg for at være af stor Betydning, og de Herrer, der have fulgt de Bemærkninger, som ere komne frem i Statsrevisionens Betænkning, samt de Stridigheder, hvortil de have givet Anledning, ville vistnok være enige med mig i, at meget af dette vil falde bort, naar det tekniske saaledes kommer til at staa mere selvstændig. Jeg siger altsaa, at den Tanke, som er udtrykt her i Lovforslaget om en Adskillelse mellem den militære og den tekniske Virksomhed, hilser jeg med Tilfredsstillelse; men jeg vil paa samme Tid henstille til Administrationen, at den vil tage denne Sag grundig og alvorlig og opstille en skarp Grænse imellem disse to Retninger. Det er kun Skade, at man ikke er kommen dertil paa et tidligere Standpunkt. Hvorfor optog man ikke denne Tanke, da den kom frem? Den Gang ansaa man den for urigtig, og den blev imødegaaet, men nu efter mange Aars Forløb kommer man frem med den. Jeg skal endnu kun bemærke, at da Lovforslaget om Søværnets Ordning for 5. Mar siden var under Behandling, stod den samme Tanke klart for mig, og som Medlem af det da nedsatte Udvalg vilde jeg ogsaa have stillet Forslag om, at man skulde gaa over til en Ordning ved Flaaden af den Bestaaenhed; men ved Samtale med andre politiske Venner fravaldt jeg dette, idet en saadan Omvæltning eller Omstyrkning af Lovforslaget den Gang vilde kunne have lagt væsentlige Hindringer i Veien for det. Det var nemlig kort efter Krigen, og vi trængte til at komme til Ro. Jeg vilde altsaa ikke for mit Bedkommende foreslaa Forandringer af en saa indgribende Natur; men nu længe efter fremkommer Regjeringen selv med denne Tanke. Naar jeg siger, at denne Ordning skulde være gennemført den Gang, den kom frem, sker det, fordi man den Gang var i Færd med at flytte Værkstederne fra Sammelholm over til Nyholm, og fordi denne Adskillelse imellem den militære og den tekniske Virksomhed ved Værftet burde have faaet Indflydelse paa Ordningen af Bygningerne der. Hvis man havde haft dette for

Die, den Gang man foretog, de store Forandringer paa Orløgsværftet, tror jeg ogsaa, man vilde være kommen til en anden Ordning. Jeg beslager, som sagt, at denne Tanke ikke tidligere er kommen frem; men jeg kan ikke rette nogen Bebrejdelse imod Noget derfor. — Jeg kunde indskrænke mig til de Bemærkninger, jeg allerede har gjort; men jeg kan dog ikke ganske forlade den Ordning, som Lovforslaget indeholder, uden med et Par Ord at omtale de Forandringer, der ere foreslaaede med Hensyn til Jorfremmelse. Den nuværende Jorfremmelsesmaade ved Flaaden er ikke ganske den samme som Jorfremmelsesmaaden ved Hæren; de Bestemmelser, som findes derom i Loven om Søværnets Ordning, ere meget afvigende fra dem, der findes i Loven om Hærens Ordning. Nu for Tiden ske Jorfremmelse i Officerklassen paa den Maade, at et Jorfremmelsesraad, bestaaende af 5 Officerer, træder sammen i Tilfælde af Vakance, og naar Jorfremmelsen skal ske ved Valg, udtages der 3 Officerer blandt dem, som have opfyldt de Betingelser; Loven fordrer for, at de kunne jorfremmes. Disse 3 Personer indstilles til Ministeriet i en bestemt Orden, efter som de have faaet Flertal for sig, og Ministeren er da bunden til at tage en af disse 3; han kan ikke gaa udenfor den Indstilling, der er gjort fra Jorfremmelsesraadets Side. Jeg er ganske enig med det allerede Medlem for Veile Untz 2den Valgkreds (Berg), naar han i det ualmindelig livlige og varme Foredrag, han forleden Dag holdt under Behandlingen af Lovforslaget om Hærens Ordning, udtalte om denne Jorfremmelsesmaade, at man derved lagde Afgjørelsen over til uansvarlige Mænd. Den, som giver den egentlige Indstilling, har ikke noget Ansvar, hvormod Ministeren, som egentlig er den, der skal bære Ansvar, ikke kan det, naar han ikke har fuld Myndighed til at vælge saaledes, som der efter hans Formening bør vælges. Jeg fremfører disse Betragtninger, fordi jeg tror at kunne sige — og jeg vil ikke holde det tilbage —, at de Jorfremmelse til øverste Klasse, som, siden Loven af Januar 1868 udkom, have fundet Sted ved Flaaden, have vaakt en Del Opsigt, og jeg vil endvidere sige om dem, at de ikke have været forstaaelige for Udenforstaaende. Jeg har personlig søgt Oplysninger om, hvilke Regler der fulgtes med Hensyn til disse Jorfremmelse, men jeg vil tilstaa, at de Oplysninger, jeg har faaet, ikke have gjort mig Lingen klarere, end den tidligere var. Under disse Omstændigheder kan jeg ikke Andet end med stor Glæde læse de Ord, som af den høje Regjering ere indsatte i Motiverne til det foreliggende Lovforslags § 47, thi den Høflighed, som jeg og mange Andre have haft af det Mangelfulde ved den nuværende Ordning, er Ministeriet derefter ligeledes gjenmetrangt af. Der staaer med klare Ord i Ministeriets Motiver, at den, der har Ansaret, maa træde frem med det fulde Ansvar, og at den Indstilling, som kan ske fra et Jorfremmelses-